

แบบฝึกเสริมทักษะ
เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕

กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย

โรงเรียนโพธิ์ทนต์เจริญวิทย์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

การจัดทำแบบฝึกเสริมทักษะภาษาไทยเล่มนี้ ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเสริมทักษะ การเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งผ่านการบูรณาการ ความรู้นำไปสู่การเรียนรู้ ด้วยตนเอง กระตุ้นให้เกิดความสนใจ ความสามารถ ให้พัฒนาทักษะทางภาษาในส่วนของการอ่านจับใจความสำคัญ เหมาะสมกับวัย และได้ศักยภาพสูงสุด

โดยในแบบฝึกทักษะ เล่มนี้ ได้ผ่านการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อเสริมทักษะด้านการอ่าน เพื่อจับใจความสำคัญในเรื่องที่อ่าน แล้วสามารถจับประเด็นเรื่องที่อ่านได้ อย่างเหมาะสม

ในแบบฝึกจะเสริมถึงเทคนิคการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องต่างๆเช่น การอ่านข่าว บทความ และอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนสามารถรู้ถึงเทคนิคในการอ่านแบบต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม

ขอขอบคุณผู้มีส่วนสนับสนุน ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ในการจัดทำ จนทำให้แบบฝึกทักษะ เล่มนี้เสร็จเรียบร้อยสมบูรณ์ นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย และพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จันจิรา ชันเงิน

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
คำนำ.....	ก
ลำดับขั้นตอนในการใช้ชุดแบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญ.....	ข
คำชี้แจง.....	ค
คำแนะนำในการใช้สำหรับนักเรียน.....	ง
ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง.....	จ
สาระการเรียนรู้.....	ฉ
แบบทดสอบก่อนเรียน	1
ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน	7
หลักการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ,สรุป	9
ตัวอย่างเพื่อการอ่านจับใจความสำคัญ.....	10
แบบฝึกชุดที่ 1 เรื่องหลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ.....	12
แบบฝึกที่ 1.....	12
แบบฝึกที่ 2.....	13
แบบฝึกชุดที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากจากข่าว.....	14
แบบฝึกที่ 1.....	19
แบบฝึกที่ 2.....	20
แบบฝึกชุดที่ 3 เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ	21
แบบฝึกที่1.....	24
แบบฝึกที่2.....	25
แบบทดสอบหลังเรียน	27
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน.....	33
เฉลยแบบฝึกทักษะ.....	34
บรรณานุกรม.....	41

คำชี้แจง

แบบฝึกเสริมทักษะเล่มนี้เป็นแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในการเตรียมความพร้อมมีรายละเอียดดังนี้

1. จำนวนชุดแบบฝึกเสริมทักษะมีจำนวนทั้งหมด 3 ชุด
2. แบบฝึกเล่มนี้เป็นแบบฝึกเสริมทักษะ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ
 - ชุดที่ 1 หลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
 - ชุดที่ 2 การอ่านจับใจความสำคัญจากจากข่าว
 - ชุดที่ 3 การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ
3. แบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ มีส่วนประกอบดังนี้
 - 2.1 ชื่อชุดแบบฝึก
 - 2.2 ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง
 - 2.3 สารการเรียนรู้
 - 2.4 แบบฝึกเสริมทักษะ
 - 2.5 เฉลยแบบฝึกเสริมทักษะ

คำแนะนำในการใช้สำหรับนักเรียน

1. แบบฝึกชุดนี้มีจำนวนทั้งหมด 3 ชุด
2. แบบฝึกเล่มนี้เป็นแบบฝึกเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ ของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
3. ขั้นตอนการใช้แบบฝึก
 - 3.1 ศึกษาทำความเข้าใจ กับจุดประสงค์ของแบบฝึก
 - 3.2 ทำแบบฝึกเสริมทักษะอย่างรอบคอบและตั้งใจ
 - 3.3 ร่วมตรวจคำตอบ กับเฉลยในภาคผนวก ในแต่ละเรื่องเพื่อวัดความรู้ที่พัฒนาขึ้นในเรื่องนั้นๆ

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

1. สามารถอ่านในใจได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้
2. สามารถอ่านเรื่องที่กำหนดให้ได้แล้วตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง
3. สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มได้ และสามารถเป็นผู้นำหรือผู้ตามที่ดีได้
4. เขียนสรุปใจความเรื่องที่อ่านด้วยข้อความสั้น ๆ ด้วยภาษาที่สละสลวย
กะทัดรัดชัดเจน

สาระการเรียนรู้

1. หลักการและวิธีการอ่านจับใจความสำคัญ
2. การอ่านจับใจความสำคัญจากจากข่าว
3. การอ่านจับใจความสำคัญจากบทความ

แบบทดสอบก่อนเรียน การอ่านจับใจความสำคัญ

1. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ
 - ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
 - ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
 - ค. แดงอ่านเรื่องลูกขาวนาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปู่ทำนา
 - ง. อุได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท
2. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด
 - ก. ปู่กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง
 - ข. หน้อยชอบทำอาหารและขนมอบ เช่น คูกี้ เค้ก
 - ค. หนูชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
 - ง. ย่าตาได้รับการสอนเรื่องการบ้านการเรือนจากคุณย่าทวด

ก. กล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักและนำมาใช้ประโยชน์เป็นเวลานานมาแล้ว กล้วยปลูกง่าย ดูแลง่าย ใบใช้ห่อของ ผลใช้กิน ลำต้นใช้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นเรามาปลูกกล้วยกันดีกว่าจะได้มีกล้วยกินกันทุกโรงเรียน

3. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย
 - ข. กล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์มาก
 - ค. กล้วยสามารถกินได้ทุกโรงเรียน
 - ง. กล้วยเป็นพืชที่ใช้เลี้ยงสัตว์ได้

ยีราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยีราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยีราฟจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยีราฟในสวนสัตว์เพราะมีหน้าตาแปลก

4. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร
 - ก. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีขายาว
 - ข. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีหน้าตาแปลก
 - ค. ยีราฟเป็นสัตว์ที่กินใบไม้เป็นอาหาร
 - ง. ยีราฟเป็นสัตว์ป่า

ดอกไม้ไฟ คือ วัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพุ่งไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน บางก็อยู่กับที่ บางก็เคลื่อนที่มีสีสันสวยงาม บางก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่า ประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

5. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ดอกไม้ไฟคือวัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ
- ข. ดอกไม้ไฟทำด้วยกระดาษไม้ธูปหรือไม้ไผ่
- ค. ประเพณีจุดดอกไม้ไฟมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย
- ง. ดอกไม้ไฟเมื่อจุดแล้วจะมีเสียงดังมาก

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

การที่ไม่มีคนเกลียดนั้น เสียเวลามากนัก โดยมากมักจะเสียเงินด้วย เพราะ คนที่ไม่มีใครเกลียดเลย จะต้องเป็นคนที่ไม่ชั่วติดตัวเลย จึงจะไม่มีใครอิจฉา หรือมี嫉นั้น ถ้าพบใคร จะต้องยื่นธนบัตรให้เสียทุกรูปทุกนามไป และมีเรือ แพ ช้าง ม้า วัว ควาย ไว้ให้คนอื่นยืมทั่วโลก

6. ผู้เขียนต้องการจะเน้นเรื่องใด

- ก. คนเราต้องมีคนเกลียดบ้าง
- ข. คนเราต้องไม่มีคนเกลียดเลย
- ค. การให้ยืมเงิน ทำให้คนเกลียด
- ง. ต้องเป็นคนมีเงิน จึงจะไม่มีใครเกลียดข้อใดเป็นความหมายของบทความ

7. คนที่ไม่มีคนเกลียดนั้น จะต้องเป็นคนชนิดใด

- ก. คนขยัน
- ข. คนมีใจโอบอ้อมอารี
- ค. คนไม่มีเงินติดตัวเลย
- ง. คนไม่มีความอิจฉา

8. “อริ” ในข้อความนี้ หมายถึงอะไร

- ก. เงิน
- ข. แปร
- ค. คดี
- ง. กระดุก

9. ข้อความนี้ สรุปได้ว่า ความเกลียดเกี่ยวข้องกับสิ่งใดมากที่สุด

- ก. เวลา
- ข. อุปนิสัย
- ค. การมีเงิน
- ง. ความอิจฉา

10. ข้อความของโจทย์ จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. คำว่ากล่าว
- ข. คำสั่งสอน
- ค. คำชมเชย
- ง. คำปลุกใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 11 - 15

ธรรมดาผู้มีปัญญาอันพิสดาร แม้จะคิดการสิ่งใดก็ลึกซึ้ง ผู้มีปัญญาน้อยหาหยั่งรู้ตลอดไม่ อุปมาเหมือนพระยาครุฑ แม้จะไปทิศใดก็ย่อมบินโดยอากาศอันสูงสุดสายเมฆ มิได้บินต่ำเหมือนสุกษณาติ ซึ่งมีกำลังน้อย อันผู้มีสติปัญญาน้อยนั้น ก็เหมือนนกทั้งปวงที่มีกำลังอันน้อย มีอาจบินเสมอพระยาครุฑได้

11. “พิสดาร” ในข้อความข้างต้นหมายถึงข้อใด

- ก. แปลก
- ข. ละเอียด
- ค. กว้างขวาง
- ง. มั่นคง

12. ผู้เขียนได้เปรียบเทียบผู้มีปัญญากับอะไร

- ก. สุกษณา
- ข. พระยาครุฑ
- ค. อากาศ
- ง. เมฆ

13. ข้อใดแปลว่า “เมฆ”

- ก. วิหค
- ข. วลาหก
- ค. คัคคานันต์
- ง. ทิฆัมพร

14. ข้อความของโจทยเป็นคำประพันธ์ประเภทใด
 - ก. ร้อยแก้ว
 - ข. ร้อยกรอง
 - ค. ร่าย
 - ง. ลิลิต
15. ข้อความของโจทยจัดอยู่ในโวหารประเภทใด
 - ก. อุปมาโวหาร
 - ข. บรรยายโวหาร
 - ค. พรรณนาโวหาร
 - ง. เทศนาโวหาร
16. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของบทความ
 - ก. บทบรรณาธิการ
 - ข. บทความสัมภาษณ์
 - ค. บทความชีวิตจริง
 - ง. บทความวิจารณ์
17. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของบทความ
 - ก. มีเอกภาพ
 - ข. มีบทสนทนา
 - ค. มีสารัตถะ
 - ง. มีความสมบูรณ์
18. ข้อใดคือความหมายของ เอกภาพ
 - ก. เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
 - ข. มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
 - ค. มีสาระสำคัญที่โดดเด่น
 - ง. มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา
19. ลักษณะของบทความที่ดีมีกี่ข้อ
 - ก. 1
 - ข. 2
 - ค. 3
 - ง. 4
20. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของข่าว
 - ก. เหตุการณ์คนในสังคม ให้กำลังใจ ความสามารถ
 - ข. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต
 - ค. เป็นเหตุการณ์ที่ทันสมัย
 - ง. เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม
21. องค์ประกอบของข่าวมีกี่ส่วน
 - ก. 2
 - ข. 3
 - ค. 4
 - ง. 5

22. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของข่าว

ก. พาดหัวข่าว	คำนำ	เนื้อข่าว	
ข. พาดหัวข่าว	ความนำ	ส่วนเชื่อม	
ค. คำนำ	เนื้อข่าว	ส่วนเชื่อม	
ง. พาดหัวข่าว	ความนำ	ส่วนเชื่อม	เนื้อข่าว

23. ข้อใดคือความหมายของการ พาดหัวข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

24. ข้อใดคือความหมายของเนื้อข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25-26

“ อันความดีประดุจดังดอกไม้หอม
หมู่ผีเสื้อดมดมเพราะหอมมัน
อันความชั่วไม่มีใครอยากใกล้กัน
ต่างก็หันหน้าหนีกลัวมีภัย ”

25. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ก. ความดี
- ข. ทั้งความดีและความไม่ดี
- ค. 3. ดอกไม้หอม
- ง. 4. ความไม่ดี

26. ใครสอดคล้องกับข้อความนี้

- ก. ดาว เป็นคนดีจึงมีเพื่อนมาก
- ข. ดี เป็นคนไม่ดี เพราะเห็นแก่ตัวจัด
- ค. แดง ให้เพื่อนลอกการบ้าน
- ง. ดำ ทำงานหนักทั้งวัน

27. ข้อความนี้สรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. คนดีมีคนรัก
- ข. คนดีชอบดอกไม้หอม
- ค. คนไม่ดีมีความเห็นแก่ตัว
- ง. คนเราต่างก็เห็นแก่ตัวกันทั้งนั้น

28. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร

- ก. ควรสอนคนโลกโดยทางอ้อม
- ข. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม
- ค. ควรมีความเพียรจึงจะประสบความสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30

“ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีกวางตัวหนึ่งมันจะชื่นชมและภาคภูมิใจในเขาสวยงามของมันมาก มันจะเที่ยวทอดใครต่อใครว่า มันมีเขาที่สวยงามกว่าสัตว์ทุกตัวในป่า และมันจะเกลียดเท้าของมันมาก เพราะมันคิดว่าเท้าของมันน่าเกลียด ไม่สวยงาม จนอยู่มาวันหนึ่งมีนายพรานออกล่าสัตว์ สัตว์ทั้งหลายต่างวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต กวางตัวนั้นก็วิ่งหนีเข้าไปในป่า เขาของมันติดกับเถาวัลย์ ทำให้มันหนีได้ช้ากว่าสัตว์อื่นๆ มันจึงคิดว่าเขาที่สวยงามของมันทำให้เกือบทาย แต่เท้าที่น่าเกลียดของมันทำให้มันรอดชีวิตมาได้”

29. จากข้อความนี้ข้อใดคือความหมายของคำว่า “เถาวัลย์”

ก. ใบไม้	ข. รากไม้
ค. กิ่งไม้	ง. เครือไม้

30. จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

ก. วานรได้แก้ว	ข. ผักชีโรยหน้า
ค. เส้นผมบังภูเข	ง. สวยแต่รูปจูบไม่หอม

ความรู้เกี่ยวกับการอ่าน

การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ หมายถึง การอ่านเพื่อเก็บสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน เช่น เก็บจุดมุ่งหมายสำคัญของเรื่อง เก็บเนื้อเรื่องที่สำคัญ เก็บความรู้หรือข้อมูลที่น่าสนใจ ตลอดจนแนวความคิดหรือทัศนะของผู้เขียน

ใจความสำคัญ หมายถึง ใจความสำคัญและเด่นที่สุดในย่อหน้า เป็นแก่นของย่อหน้าที่สามารถครอบคลุมเนื้อความในประโยคอื่นๆ ในย่อหน้านั้น หรือเป็นประโยคที่สามารถเป็นหัวเรื่องของย่อหน้านั้นได้ ถ้าตัดเนื้อความของประโยคอื่นออกหมด หรือ สามารถเป็นใจความหรือประโยคเดี่ยวๆ ได้ โดยไม่ต้องมีประโยคอื่นประกอบ ในแต่ละ ย่อหน้าจะมีประโยคใจความสำคัญเพียงประโยคเดียว หรืออย่างมากไม่เกิน 2 ประโยค

ลักษณะของใจความสำคัญ ใจความสำคัญมีลักษณะ ดังนี้

1. ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่คลุมใจความของข้อความอื่นๆ ในตอน นั้นๆ ได้หมด ข้อความนอกนั้นเป็นเพียงรายละเอียดหรือส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น
2. ใจความสำคัญของข้อความหนึ่งๆ หรือย่อหน้าหนึ่งๆ ส่วนมากจะมีเพียง ประการเดียว
3. ใจความสำคัญส่วนมากมีลักษณะเป็นประโยค อาจจะเป็นประโยคเดียวหรือ ประโยคซ้อนก็ได้ แต่ในบางกรณี ใจความสำคัญไม่ปรากฏเป็นประโยค เป็นเพียงใจความ ที่แฝงอยู่ในข้อความตอนนั้นๆ
4. ใจความสำคัญที่มีลักษณะเป็นประโยคส่วนมากจะปรากฏอยู่ต้นข้อความ

การพิจารณาใจความสำคัญ

ใจความสำคัญจะปรากฏอยู่ในตำแหน่งของข้อความดังต่อไปนี้

1. ใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในแต่ละย่อหน้า ดังนี้
 - 1.1 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นของย่อหน้าและมีรายละเอียดวางอยู่ในตำแหน่งถัดไป
 - 1.2 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งท้ายของย่อหน้า โดยกล่าวถึงรายละเอียดต่างๆ อย่างคลุมๆ ไว้ก่อนในตอนต้น
 - 1.3 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งต้นและท้ายย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตรงกลาง
 - 1.4 ใจความสำคัญอยู่ในตำแหน่งกลางย่อหน้า มีรายละเอียดอยู่ตอนต้นกับตอนท้าย

2. อ่านจับใจความสำคัญที่ปรากฏรวมอยู่ในหลายๆ ย่อหน้า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญแบบนี้ มีหลักสำคัญของการปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนดังนี้

2.1 อ่านอย่างคร่าวๆ พอเข้าใจ

2.2 อ่านให้ละเอียด

2.3 อ่านแล้วถามตัวเองว่า เรื่องนี้มีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ทำไม อนึ่ง การตั้งคำถามไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทั้งหมด อาจจะต้องเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขของงานเขียน เช่น เรื่องอะไร ใครเป็นผู้เขียน ความว่าอย่างไร

3. รวบรวมคำตอบจากข้อ 2.3 มาเรียบเรียงให้สละสลวย และมีความเหมาะสมตามลำดับความสำคัญของเนื้อความ

วิธีการจับใจความสำคัญ

วิธีจับใจความสำคัญหลายอย่าง ขึ้นอยู่กับความชอบว่าจะทำอะไร เช่น ชีดเส้นใต้ หรือตีเส้นล้อม กรอบข้อความสำคัญ การใช้สีต่างๆ กันแสดงความสำคัญมากน้อยของข้อความ การทำบันทึกย่อก็เป็น ขบวนการส่วนหนึ่งของการอ่านจับใจความสำคัญที่ดีและได้ผล แต่ผู้อ่านควรย่อด้วยภาษาและสำนวน ของตนเอง ไม่ควรย่อด้วยการตัดเอาความสำคัญมาเรียงต่อกัน เพราะวิธีนี้อาจทำให้ผู้อ่านพลาดสาระสำคัญบางตอนไป อันเป็นเหตุให้การตีความผิดพลาดคลาดเคลื่อนได้

หลักการเพื่อจับใจความสำคัญ

1. อ่านจากบนลงล่างแทนการอ่านจากซ้ายไปขวาทีละตัว
2. อย่าอ่านทุกตัวอักษร เพราะจะทำให้อ่านได้ช้า
3. ฝึกกวาดสายตาเป็นห่วงๆ เพื่อจะได้อ่านได้ที่ประโยคๆ ซึ่งจะช่วยให้อ่านได้ รวดเร็ว
4. พยายามเก็บความของแต่ละคน เมื่ออ่านจบตอนหนึ่งแล้ว โดยรู้จักแยกใจความสำคัญและใจความที่นำมาประกอบในแต่ละข้อความออกจากกันให้ได้
5. ขณะที่อ่านต้องนึกไว้เสมอว่าเรื่องที่กำลังอ่านอยู่นั้นเป็นเรื่องอะไร มีจุดมุ่งหมายเพื่ออะไร เมื่ออ่านจบแล้วจะได้ตอบปัญหาที่ตั้งไว้ได้
6. พยายามให้ความสนใจในสิ่งที่ต้องการเพียงอย่างเดียว เมื่อต้องการจะอ่าน เพื่อ ตอบปัญหา หรือ จับใจความก็ไม่ควรพะวงอยู่กับเรื่องหลักภาษาหรือเรื่องราวอื่นๆ ที่ไม่อยู่ในความต้องการ
7. อย่าพยายามอ่านช้าเพราะจะทำให้เสียเวลา ในบางครั้งเราอาจจะได้ทราบ ความหมายจากประโยค ถัดไปได้
8. ฝึกอ่านอย่างสม่ำเสมอ อ่านหนังสือหลายๆ ประเภท เพื่อให้เกิดความชำนาญ ในการอ่านใดๆ ก็ตามจุดมุ่งหมายเพื่อจับใจความสำคัญของข้อความที่ได้อ่าน ดังนั้นถ้ารู้จักสังเกตประโยคที่เป็นใจความสำคัญของข้อความแต่ละข้อความ และรู้จักแยก ใจความหลักออกจากใจความรองได้ ก็จะทำให้เรา เข้าใจในสิ่งที่อ่านได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

สรุป

1. อ่านเนื้อเรื่องทั้งหมด และจับประเด็นสำคัญ
2. ทบทวนโดยตั้งคำถามในใจว่าเรื่องที่อ่าน นั้นมีใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม เมื่อไร
3. เขียนข้อความที่มีความสัมพันธ์อย่างสั้น ๆ ด้วยภาษาที่ สละสลวย กระชับรัดกุม และชัดเจน

ตัวอย่างเพื่อการอ่านจับใจความสำคัญ

ข้อความที่ 1

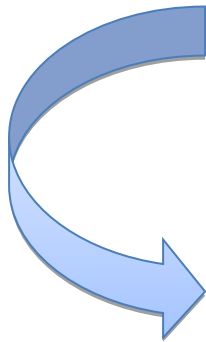
เช้าวันรุ่งขึ้น เสียงไก่ขัน เอ็ก ! อี้ ! เอ็ก ! เอ็ก ! ฉันและน้องตื่นขึ้นแล้วชวน กันไป อาบน้ำ พอแต่งตัวเสร็จก็ออกไปวิ่งเล่นที่สนามหญ้าหน้าบ้าน ฉันพบเห็ดดอกหนึ่ง กำลัง บาน มีขนาดใหญ่มาก ฉันกับน้องยืนดูด้วยความสนใจ คุณน้ำซึ่งตื่นเช้า เช่นกันรีบเดินเข้ามา ห้ามฉันและน้องแตะต้องเพราะอาจเป็นเห็ดพิษ

ประเด็นสำคัญของข้อความนี้ คือ เห็ดที่พบ อาจเป็น เห็ด มีพิษ ถ้าอ่านแล้วเข้าใจและค้นพบประเด็น สำคัญพบ ก็ถือว่า อ่านเป็น

คนเราแม้ชาติกำเนิดจะเป็นเช่นไรก็ไม่สำคัญ ถ้าเป็นคนขยัน หมั่นเพียรคิดทำได้
สิ่งที่ถูกที่ควรด้วยสติสัมปชัญญะและปัญญาแบบพุทธแล้ว ย่อมสามารถนำตน
ไปสู่ที่ที่ดีได้ ทั้งยังสามารถทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมได้เป็นอันมาก

ประเด็นสำคัญของข้อความนี้ คือ ถ้าเป็นคนขยัน
และมีสติสัมปชัญญะ ก็สามารถพาตัวเองไปพบเจอแต่
สิ่งดี ๆ และยังช่วยเหลือสังคมได้

ชุดแบบฝึกที่ 1 เรื่องหลักและวิธีการ
อ่านจับใจความสำคัญ

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ

1. อรุณอุ้งเป็นลิงขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดงแขนยาว ขาสั้น และค่อนข้างเล็ก

ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

2. การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย ใช้เล่นในเวลาที่ไม่ตกตามฤดูกาล อากาศร้อนแห้งแล้ง

ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

3. คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย เพราะมีเนื้อเป็นมันส์สวยสะอาดตา

ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

4. พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ต้งาม ทุกต้นปีการศึกษา แต่ละโรงเรียนจะจัดให้มีพิธีไหว้ครูขึ้น เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้ ระลึกถึงพระคุณของครูและเพื่อปลูกจิตสำนึกให้รู้ว่า การที่เราจะเป็นคนดี มีวิชาเลี้ยงตัวได้นั้น ก็ด้วยพระคุณของครูทั้งสิ้น

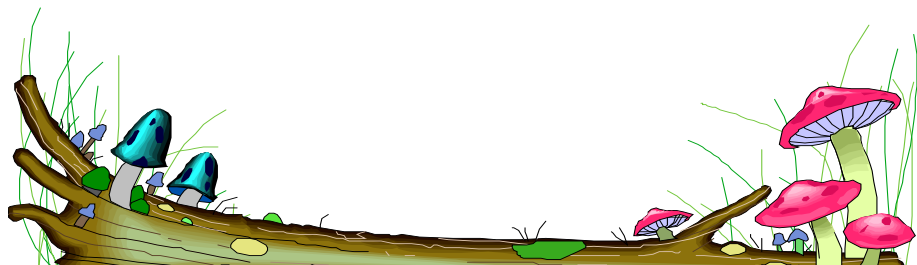
ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

5. การคบมิตรถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเรา เพราะมิตรสามารถช่วยคลายทุกข์โศกได้ แต่มิตรที่ดีนั้นหายากนัก เราต้องชวนขวนขวายหา ถึงแม้มีเพียงหนึ่งดีกว่า มีเพื่อนที่ริษยาเป็นร้อย

ใจความสำคัญ.....

ส่วนขยายใจความสำคัญ.....

แบบฝึกหัดที่ 2

ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วตอบคำถามสรุปใจความสำคัญ

“สาเหตุของการนอนไม่หลับโดยมากไม่ใช่โรคลึภัยไข้เจ็บ แต่เป็น เพราะฟุ้งซ่าน
และความเคยชิน”

1. ประโยคนี้อ้างถึงเรื่องใด

2. นักเรียนคิดว่า คำว่า “ฟุ้งซ่าน” หมายความว่าอะไร

3. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของการนอนไม่หลับเพราะเหตุใด

4. คำว่า “โรคลึภัยไข้เจ็บ” หมายถึงอะไร

ชุดแบบฝึกหัดที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับข่าว

ความหมายของข่าว (Definition of news)

ข่าวมีความหมายที่แตกต่างกันไปตามทฤษฎีและความเข้าใจของแต่ละบุคคลและแต่ละสังคม เพราะเหตุการณ์ที่ควรจะเป็นข่าวในสังคมหนึ่ง อาจไม่เป็นข่าวในอีกสังคมหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้ได้มีผู้ให้ทฤษฎีเกี่ยวกับความหมายของคำว่าข่าวไว้ดังนี้

บรูซ ดี ไอทิส และดักลาส เอ แอนเดอร์สัน กล่าวว่า ข่าว คือ เรื่องคนกัตหมา ข่าว คือ สิ่งผู้อ่านไม่เคยรู้มาก่อน

โจเซฟ พูลิชเซอร์ (บิดาแห่งวงการหนังสือพิมพ์) ข่าว เป็นเรื่องราวที่เพิ่งเกิดขึ้นใหม่ๆ เป็นเรื่องที่แตกต่างกันเรื่องอื่นๆ เรื่องเร้าอารมณ์ เรื่องรกๆไครๆ เรื่องน่าตื่นเต้น เรื่องประหลาด และเรื่องตลกเป็นที่โจษจันถึง

สุภา ศิริมานนท์ได้อธิบายว่า ข่าว คือ

1. เรื่องราวอะไรอย่างหนึ่งที่ประชาชนพูดถึงถ้าเป็นเรื่องที่ชวนให้ผู้คนอยากแสดงความเห็นมากเท่าไรยิ่งมีคุณค่า

2. เหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นสดๆใหม่ๆถูกถว้น และใช้ภูมิปัญญา เช่น การค้นพบสิ่งต่างๆเรื่องราวที่กระทบถึงผู้อ่าน

3. ข้อเท็จจริง สำคัญเกี่ยวกับการเกิดขึ้นของเหตุการณ์บางอย่างหรือของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่คนให้ความสนใจ เนื่องจากมีผลกระทบหรือมีอิทธิพลต่อผู้คน

นอกจากนี้ยังมีผู้ให้คำนิยามเพื่ออธิบายความหมายของข่าวอีกมากมาย อาทิ

ข่าว คือ เรื่องราวของเหตุการณ์ ข้อเท็จจริง หรือความคิดเห็นซึ่งเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป

ข่าว คือ รายงานอันสุจริตและสมบูรณ์ของเหตุการณ์ที่เป็นผลประโยชน์และมีส่วนเกี่ยวข้องกับสาธารณชน

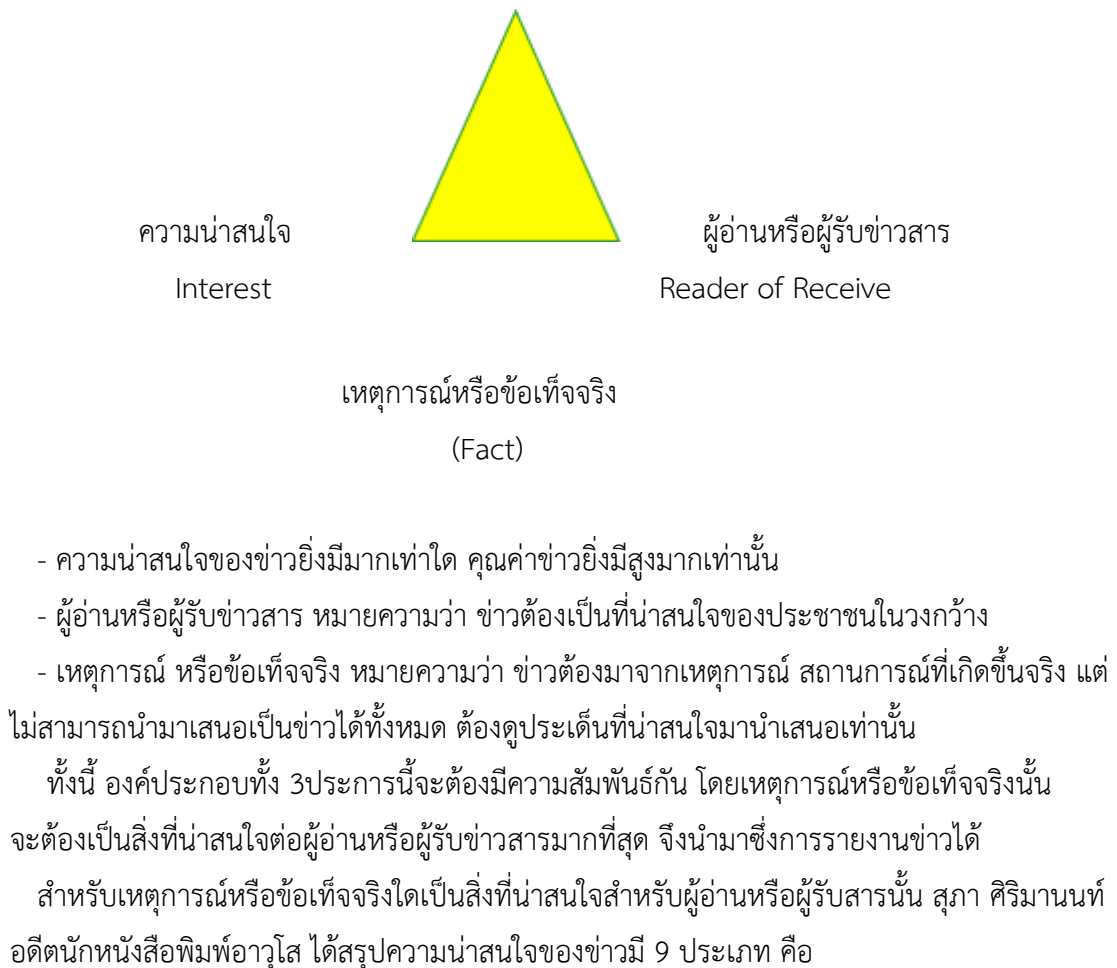
ข่าว คือ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆใหม่ๆ

ข่าว คือ การแจ้งสิ่งที่เกิดขึ้นอันจะทำให้บุคคลได้รู้เกิดความตื่นเต้น

จากแนวคิดดังกล่าวพอสรุปได้ว่า ข่าว คือ รายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจอันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม

คุณลักษณะของข่าว (Qualification of News)

การพิจารณาว่าเหตุการณ์ใดควรจจะรายงานเป็นข่าวนั้นต้องคำนึงถึงคุณลักษณะของข่าวเป็นสำคัญ ซึ่งคุณลักษณะของข่าวมีองค์ประกอบดังนี้

1. การต่อสู้ (Struggle)
2. ชีวิตซึ่งราวกับนิยาย (Romance)
3. ความลึกลับ (Mystery)
4. การผจญภัย (Adventure)
5. ความผิดปกติ (Unusualness)
6. ความเป็นมนุษย์ (Human being)
7. เรื่องเกี่ยวกับสัตว์ (Animals)
8. เรื่องเกี่ยวกับเด็ก (Children)
9. ความบันเทิง / งานอดิเรก (Amusement and Hobbies)

จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นมากมายในแต่ละวัน และแต่ละเหตุการณ์มีความน่าสนใจที่แตกต่างกัน การที่สื่อมวลชนจะนำมาเสนอเป็นข่าวทุกข่าวนั้นไม่สามารถทำได้ เนื่องจากจำนวนพื้นที่บนหน้า

หนังสือพิมพ์ที่มีจำกัด และสื่อมวลชนประเภทอื่น อย่าง วิทย์ หนังสือพิมพ์ ก็มีเวลาจำกัดเช่นกัน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกข่าวจากเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยคำนึงถึงองค์ประกอบของข่าวว่ามีเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงใดมีคุณค่าทางข่าวสูง จะได้พิจารณานำมารายงานเป็นข่าวต่อไป

คุณค่าของข่าวขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1. ความสดต่อสมัย (Timeliness)

นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของการนำเสนอข่าว เพราะผู้อ่านมักให้ความสนใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นสดๆ ร้อนๆ หรือเรื่องราวที่ทันสมัย ดังคำกล่าวที่ว่า "ข่าวต้องสดเหมือนปลา"

2. ความใกล้ชิด (Proximity/nearness)

หมายถึงความสัมพันธ์ใกล้ชิดต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ

3. ความเด่น (Prominence)

หมายถึงบุคคลสำคัญที่เป็นที่รู้จักกันดี ซึ่งอาจรวมถึงสถานที่สำคัญ วัตถุอันล้ำค่า ฯลฯ

4. ความแปลกประหลาด (Oddity / Unusualness)

เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างผิดปกติหรือผิดวิสัยในสังคม เหตุการณ์นั้นย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูง หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบนี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยในการเสนอข่าว เพราะถูกปิดกั้นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์จึงมักใช้ความแปลกประหลาดมาเสนอเป็นข่าว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่ตึงเครียดให้ผ่อนคลายลงได้ชั่วระยะหนึ่ง

5. ผลกระทบกระเทือน (Consequence)

ข่าวที่มีผลกระทบต่อประชาชนเป็นจำนวนมากมักได้รับการพิจารณาที่จะเสนอเป็นข่าวมากกว่า ข่าวที่อาจเป็นผลกระทบกระเทือนทาง เศรษฐกิจ สังคม ฯลฯ

6. ความขัดแย้ง (Conflict)

ความขัดแย้งย่อมเป็นที่สนใจของคนทั่วไป อาจเป็นความขัดแย้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม

7. ความมีเงื่อนงำ (Suspense/Mystery)

บางครั้งเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีเบื้องหลังลึกลับซับซ้อน หนังสือพิมพ์จึงมักให้ความสนใจขุดคุ้ยและนำมาตีแผ่เสนอเป็นข่าวติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน เพราะผู้อ่านให้ความสนใจ

8. ปุณฺชนสนใจ (Human Interest)

ข่าวที่ก่อให้เกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์ส่วนใหญ่มักเป็นข่าวอาชญากรรมที่ผู้อ่านสนใจอยากรู้สาเหตุที่แท้จริงเนื่องมาจากอะไร

9. เพศ (Sex)

ธรรมชาติของมนุษย์มักให้ความสนใจเกี่ยวกับเพศ ทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ หรือความผิดปกติทางเพศ

10. ความขบขัน (Amusement)

ข่าวขบขันอาจจะเกิดจากการกระทำของตลกเองหรือ จากเหตุการณ์อื่นๆที่ผู้อ่านเห็นแล้วเกิดอารมณ์ผ่อนคลาย

11. ความเปลี่ยนแปลง (Change)

สังคมมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ และมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

12. ความก้าวหน้า (Progress)

เกิดขึ้นจากการค้นคว้าทดลองทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอกจากองค์ประกอบต่างๆที่กล่าวมาแล้วยังมีความแตกต่างของการนำเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่อไปนี้

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจะมีแนวนโยบายที่แตกต่างกัน

หนังสือพิมพ์บางฉบับอาจมีนโยบายหรือจุดยืนที่จะเป็นแนวร่วมกับกลุ่มการเมืองหรือกลุ่มพลังบางกลุ่ม บางฉบับมีจุดยืนหรือนโยบายที่อาจจะเปลี่ยนไปตามลักษณะของปัญหาสาธารณะโดยเลือกที่จะสนับสนุนคู่กรณีแต่ละฝ่ายในการแก้ไขปัญหาสาธารณะนั้นๆ ในขณะที่บางฉบับอาจจะวางเฉย ไม่เป็นแนวร่วมกับกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเลย

2. ประเภทของหนังสือพิมพ์ อาจแบ่งหนังสือพิมพ์ออกได้เป็นสองประเภทโดยใช้เนื้อหาเป็นเครื่องวัด ได้แก่ หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นคุณภาพ ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวประเภทที่ผู้อ่านได้รับความพอใจจากการอ่านซ้ำ หรือเน้นหนักไปในทางให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้อ่าน เช่น การเมือง เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เทคโนโลยี เป็นต้น หนังสือพิมพ์ประเภทประชานิยม ได้แก่ หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวที่ผู้อ่านได้รับความพอใจจากการอ่านอย่างรวดเร็ว ได้แก่ ข่าวประเภทอาชญากรรม ข่าวบันเทิง ข่าวกีฬา เป็นต้น ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์มติชน สยามรัฐ และไทยโพสต์ ใช้เนื้อที่ส่วนใหญ่เสนอข่าวการเมืองหรือข่าวราชการ ส่วนหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด เน้นข่าวชาวบ้าน ข่าวการเมือง ส่วนข่าวต่างประเทศก็มีแต่น้อย ทั้งนี้ ยกเว้นข่าวสำคัญบางข่าวเท่านั้น หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ประชาชาติธุรกิจ เน้นข่าวสารด้านธุรกิจ การเงิน การคลัง เป็นต้น

3. เนื้อที่ของหนังสือพิมพ์ ความจำกัดในเรื่องเนื้อที่ของหนังสือพิมพ์อาจส่งผลให้ข่าวบางข่าวถูกตัดออกไป ไม่ได้รับการคัดเลือกให้มาตีพิมพ์ เพราะข่าวอื่นมีคุณค่าข่าวที่สูงกว่า ทำให้ต้องเลือกข่าวที่มีคุณค่าข่าวสูงกว่าและลดหลั่นกันไปในการนำไปตีพิมพ์

4. ทศนคติของเจ้าของและกองบรรณาธิการ เนื่องจากเจ้าของหนังสือพิมพ์และกองบรรณาธิการที่มีทัศนคติต่อเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริงต่อข่าวใด ข่าวนั้นอาจได้รับการสนับสนุนให้เป็นข่าวเด่น โดยการวางตำแหน่งข่าว การพาดหัวข่าวใหญ่เพื่อเพิ่มสีสัน

5. กฎหมายที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ ในประเทศเสรีประชาธิปไตยนั้น มักจะใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ ให้อยู่ในขอบเขต มิให้ไปละเมิดสิทธิส่วนบุคคลของผู้อื่น รวมทั้งปกป้องมิให้ผลประโยชน์ของประเทศชาติต้องกระทบกระเทือนจากการกระทำหน้าที่ของหนังสือพิมพ์ด้วย

แต่กฎหมายบางประเทศก็ได้ให้อำนาจเจ้าหน้าที่สั่งปิดหนังสือพิมพ์ได้ ดังนั้น หนังสือพิมพ์จึงพยายามหลีกเลี่ยงการละเมิดต่อกฎหมายโดยเลี่ยงถ้อยคำที่หมิ่นเหม่ต่อการถูกฟ้อง ไปใช้ถ้อยคำอื่นที่มีความหมายไม่รุนแรงนักแต่เนื้อหาของข่าวยังครบถ้วนสมบูรณ์ หรือบางฉบับไม่กล้าเสี่ยงจึงอาจพิจารณาไม่เสนอข่าวนั้นเลยก็มี กฎหมายที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์ เช่น พรบ. การพิมพ์ 2484

6. โฆษณา นับว่าเป็นรายได้หลักของธุรกิจหนังสือพิมพ์ เป็นรายได้มาจากการขายเนื้อที่โฆษณา ดังนั้นการคัดเลือกข่าวจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงเนื้อที่โฆษณา ซึ่งอาจจะลดเนื้อที่ของข่าวลง ทำให้ข่าวบางข่าวไม่ได้รับการคัดเลือกมาตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์

7. ระดับความสนใจของผู้อ่าน นอกจากรายได้จากการขายเนื้อที่โฆษณาแล้ว การซื้อของผู้อ่านก็มีผลกับการกำหนดเนื้อหาและข่าวหนังสือพิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับรสนิยมหรือระดับการอ่านที่แตกต่างกันไปตามสภาพแวดล้อม การศึกษา สังคม เศรษฐกิจ ดังนั้น การคัดเลือกข่าว และการจัดลำดับความสำคัญจึงต้องคำนึงถึงระดับความสนใจของผู้อ่านด้วย เพราะผู้อ่านเป็นผู้สนับสนุนหนังสือพิมพ์ด้วยการซื้ออย่างจำนวนเพิ่มมากขึ้นเท่าใดรายได้ก็เพิ่มมากขึ้นเท่านั้น

8. เวลา หากมีเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้นกะทันหันและเป็นสิ่งที่ได้รับความสนใจจากผู้อ่านก็จะมีการตัดข่าวอื่นทิ้งเพื่อนำเนื้อที่มาเสนอข่าวดังกล่าวแทน เพื่อทันต่อเหตุการณ์

9. ระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม เป็นปัจจัยที่ทำให้การคัดเลือกข่าวและการจัดลำดับความสำคัญของข่าวแตกต่างกัน จะเห็นได้ว่าการเสนอข่าวของหนังสือพิมพ์ในประเทศที่มีการปกครอง การเมือง เศรษฐกิจและสังคมแบบเสรีประชาธิปไตยย่อมมีอิสระและเน้นความเป็นจริงมากกว่าประเทศสังคมนิยมที่ไม่มีอิสระเพียงพอในการเสนอข่าวและมักเน้นการโฆษณาชวนเชื่อมากกว่าความเป็นจริง

10. การตรวจต้นฉบับล่วงหน้า ย่อมมีผลกระทบต่อการคัดเลือกข่าวและการจัดลำดับความสำคัญของข่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ แม้ว่าการตรวจต้นฉบับล่วงหน้าจะกระทำได้หลายรูปแบบซึ่งขึ้นอยู่กับสถานการณ์ของการปกครองและสภาพสังคมในขณะนั้น เช่นภาวะที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง ซึ่งจะเป็นลักษณะของการเอื้ออำนวยต่อสถานการณ์ของการปกครองและสภาพสังคมในขณะนั้นเท่านั้น จะไม่คำนึงถึงความต้องการหรือความสนใจของผู้อ่านหรือประชาชนแต่อย่างใด

ชุดแบบฝึกที่ 2
เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง

1. ข่าวหมายถึง

2. คุณลักษณะของข่าวมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

3. ความแปลกประหลาด หมายถึง

4. ความเปลี่ยนแปลง หมายถึง

5. ความแตกต่างของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

แบบฝึกหัดที่ 2

ให้นักเรียนอ่านข่าวแล้วจับใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากข่าวที่กำหนด

‘อาสาพำนองเที่ยว’ เปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ สู่อากาศของเด็กไทย

กลุ่มบริษัทสามารถได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบาย “สร้างคนคุณภาพ สร้างสังคมคุณธรรม” หนึ่งในกิจกรรมนั้นคือโครงการอาสาพำนองเที่ยวของ “ชมรมดีคลับ” ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มพนักงานและผู้บริหารชาวสามารภ ที่มีจิตอาสาและพร้อมที่จะทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกัน สำหรับกิจกรรมในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่พำนองๆจากมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กไปทัศนศึกษาที่มิวเซียมสยาม ทำให้เด็กๆเกิดความรู้ความเข้าใจในแง่ของประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต การเมือง วัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ยุคสุวรรณภูมิ สู่สยามประเทศ และปิดท้ายความสนุก ด้วยการนำเด็กๆ มาเที่ยวยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่อยู่คู่บ้านคู่เมืองมาตั้งแต่ รัชการที่ 1 ซึ่งเด็กๆได้ชมความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างที่ยิ่งใหญ่อลังการของวัดแห่งนี้ นับเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ทางกลุ่มบริษัทสามารถ มุ่งมั่นตั้งใจที่จะมอบสิ่งดีๆให้แก่เด็กๆผู้ขาดโอกาส เพื่อมุ่งหวังให้เด็กเหล่านี้เติบโตไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้รู้หน้าได้อย่างมั่นคงต่อไป

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....เลขที่.....ชั้น.....

ชุดแบบฝึกที่ 3

ความรู้เรื่องบทความ

ความหมายและลักษณะของบทความ

นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ได้กล่าวถึงความหมายของบทความ และลักษณะที่น่าสังเกตของบทความในหนังสือพิมพ์ไว้ พอสรุปได้ว่า บทความ หมายถึง เรื่องที่ให้สาระ ข้อเท็จจริง ความรู้ เสนอความคิดเห็น แตกต่างจากบันเทิงคดี บทความในหนังสือพิมพ์จะมีลักษณะที่น่าสังเกตคือ จะมีเนื้อหาไม่ยาวมากนัก ใช้อ่านสั้นๆ นำเรื่องสั้นๆ ที่รู้ๆ กันอยู่แล้วมาตีพิมพ์ หรือนำเรื่องเล็กๆ ที่คนมองข้ามมาเติมสีสันให้น่าอ่าน บทความอาจมีการเน้นเนื้อหาที่ตัวเหตุการณ์และแนวโน้มในอนาคต

ฉะนั้น บทความจึงเป็นความเรียงประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์หลายลักษณะ เช่น เพื่อแสดงความรู้ เสนอข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต วิเคราะห์วิจารณ์ ฯลฯ โดยต้องเขียนอย่างมีหลักฐาน มีเหตุผล น่าเชื่อถือ หากมีข้อเสนอแนะใดๆ ต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์

ประเภทของบทความ

เมื่อแบ่งตามเนื้อหา บทความจะแบ่งได้เป็น 11 ประเภท ได้แก่

1. บทความวิชาการ

เป็นบทความแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่งที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอแนวคิดหลักของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

2. บทความสัมภาษณ์

เป็นบทความที่เขียนขึ้นจากการสัมภาษณ์บุคคลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่อง หรือเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลนั้น หรือจากการสัมภาษณ์บุคคลหลายคนในหัวข้อเดียวกัน

3. บทความแสดงความคิดเห็นทั่วไป มีเนื้อหาหลายลักษณะ เช่น หยิบยกปัญหา เหตุการณ์ หรือเรื่องที่ประชาชนสนใจมาแสดงความคิดเห็น หรือผู้เขียนเสนอความคิดเห็นสนับสนุน หรือคัดค้าน หรือทั้งสนับสนุนและคัดค้านความคิดเห็นในเรื่องเดียวกันของคนอื่นๆ เป็นต้น

4. บทความวิเคราะห์

เป็นบทความแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่งซึ่งผู้เขียนจะพิจารณาเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่เผยแพร่มาแล้วอย่างละเอียด โดยแยกแยะให้เห็นส่วนต่างๆ ของเรื่องนั้น ผู้เขียนเสนอความคิดและวิเคราะห์เหตุการณ์เรื่องราวนั้นอย่างละเอียด แสดงข้อเท็จจริง เหตุผล เพื่อให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความคิดเห็นเพิ่มเติม เกิดความคิดที่ชัดเจนยิ่งขึ้น แบ่งเป็น บทความวิเคราะห์ข่าว และบทความวิเคราะห์ปัญหา

5. บทความวิจารณ์

เขียนเพื่อแสดงความคิดเห็นในเชิงวิจารณ์เรื่องราวที่ต้องการวิจารณ์ด้วยเหตุผลและหลักวิชาเป็นสำคัญ เช่น “บทบรรณนิทัศน์” ซึ่งแสดงความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับหนังสือที่พิมพ์ออกใหม่ เพื่อแนะนำหนังสือ

“บทวิจารณ์วรรณกรรม” แสดงความคิดเห็นเชิงวิจารณ์และประเมินค่าโดยใช้หลักวิชาและเหตุผล เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักวรรณกรรมเรื่องนั้นๆ อย่างลึกซึ้ง และ “บทวิจารณ์ศิลปะแขนงอื่นๆ” ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับบทวิจารณ์วรรณกรรมแต่นำผลงานที่เป็นศิลปะแขนงอื่นๆ เช่น ภาพยนตร์ ละคร ภาพเขียน ดนตรี มาวิจารณ์

6. บทความสารคดีท่องเที่ยว มีเนื้อหาแนวบรรยาย เล่าเรื่องเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่มีทัศนียภาพสวยงามหรือมีความสำคัญในด้านต่างๆ เพื่อแนะนำให้ผู้อ่านรู้จักสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ชักชวนให้สนใจไปพบเห็นสถานที่นั้นๆ

7. บทความกึ่งชีวประวัติ เป็นการเขียนบางส่วนของชีวิตบุคคลเพื่อให้ผู้อ่านทราบ โดยเฉพาะคุณสมบัติ หรือผลงานเด่นที่ทำให้บุคคลนั้นมีชื่อเสียง ประสบความสำเร็จในชีวิต เพื่อชื่นชม ยกย่องเจ้าของประวัติ และชี้ให้ผู้อ่านได้แง่คิดเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตให้ประสบความสำเร็จ

8. บทความครบรอบปี มีเนื้อหาแนวบรรยาย เล่าเรื่อง เกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ พิธีการในเทศกาลหรือวันสำคัญ เช่น วันสำคัญทางศาสนา ทางประวัติศาสตร์ ทางวัฒนธรรม เกี่ยวกับบุคคลสำคัญเป็นต้น ที่ประชาชนสนใจเมื่อโอกาสนั้นมาถึง เช่น วันวิสาขบูชา วันคริสต์มาส เป็นต้น

9. บทความให้ความรู้ทั่วไป ผู้เขียนจะอธิบายให้ความรู้คำแนะนำในเรื่องต่างๆ ไปที่ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน เช่น มารยาทการเข้าสังคม การแต่งกายให้เหมาะสมแก่กาลเทศะและบุคลิกภาพ เคล็ดลับการครองชีวิตคู่ เป็นต้น

10. บทความเชิงธรรมะ จะอธิบายข้อธรรมะให้ผู้อ่านทุกๆ ไปเข้าใจได้ง่าย หรือให้คติให้แนวทางในการดำเนินชีวิตตามแนวพุทธศาสนา เสนอหนทางแก้ปัญหาตามแนวพุทธปรัชญา ปัจจุบันบทความลักษณะนี้มีมากขึ้น เพื่อให้ผู้อ่านมีแนวทางการดำเนินชีวิตในสังคมที่วิกฤตได้อย่างปกติสุขมากขึ้น

11. บทความวิชาการ มีเนื้อหาแสดงข้อเท็จจริง ข้อความรู้ทางวิชาการเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งโดยเฉพาะผู้เขียนอาจจะเสนอเฉพาะเนื้อหาสาระทางวิชาการหรือเสนอทั้งเนื้อหาสาระข้อเท็จจริงและแสดงความคิดเห็นในเชิงวิเคราะห์ วิจารณ์ก็ได้ หรืออาจเสนอผลการวิจัย

ลักษณะของบทความที่ดี

บทความที่ดีควรมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. มีเอกภาพ กล่าวคือ เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีทิศทางของเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่ประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอ
2. มีสารัตถภาพ กล่าวคือ ผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไร ด้วยประโยคใจความสำคัญ หรือสาระสำคัญที่โดดเด่น เนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอๆ
3. มีสัมพันธภาพ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด ทั้งในด้านการเรียบเรียง ถ้อยคำ ข้อความ และการจัดลำดับเรื่อง ทุกประโยคในแต่ละย่อหน้า และทุกย่อหน้าในแต่ละเรื่องต้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ด้วยการใช้คำเชื่อมข้อความ ได้แก่ คำบุพบท เช่น กับ แต่ แต่ เพื่อ คำสันธาน เช่น และ รวมทั้ง ตลอดจน นอกจากนี้ คำประพันธ์สรรพนาม เช่น ที่ ซึ่ง อัน เป็นต้น
4. มีความสมบูรณ์ กล่าวคือ มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา มีเนื้อความชัดเจนกระชับแจ่ม อธิบายได้ครอบคลุมความคิดหลักที่ต้องการนำเสนอ ข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากเป็นความคิดเห็นต้องมีความสมเหตุสมผล นอกจากนี้ต้องมีความสมบูรณ์ด้านการใช้ภาษา คือ ต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการเขียน ประเภทของบทความ เนื้อหาบทความ และกลุ่มผู้อ่านนั่นเอง

แบบฝึกหัดที่ 1

1. บทความ หมายถึง

2. ประเภทของบทความมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

3. บทบรรณาธิการ หมายถึง

4. ลักษณะบทความที่ดี มีอะไรบ้าง

5. สารัตถภาพ หมายถึง

แบบฝึกหัดที่ 2

บทความ

เกาะเกร็ดที่มีวัฒนธรรมที่ชัดเจนอย่างเช่น การทำหม้อปั้นดินเผาที่ทำต่อจากชุมชนสามโคก และจะมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร หลังเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว คนเข้าไปเยอะแยะมากมาย กำลังจะกลายเป็นจตุจักรไปแล้ว นั่นคือตัวอย่างที่ชาววัฒนธรรมให้การท่องเที่ยว คือไม่เอาวัฒนธรรมมาสร้างสำนึกในการอยู่ร่วมกัน กลับกลายเป็นว่าเพื่อการท่องเที่ยว และมาทะเลาะกัน เพราะเส้นนักท่องเที่ยวมาคนละทาง เส้นหนึ่งจะผ่านหมู่บ้านอีกกลุ่ม อีกเส้นจะผ่านหมู่บ้านอีกกลุ่ม ซึ่งตรงนี้คือจุดอ่อน เพราะฉะนั้นการจัดการท่องเที่ยวต้องระวังให้ดี มันจะควบคุมให้ได้ ท้องถิ่นจะต้องร่วมมือกัน ท้องถิ่นปากเกร็ด ไม่เป็นท้องถิ่นปากเกร็ด เกาะเกร็ดไม่เป็นเกาะเกร็ด แยกกันเป็นชุมชนไป ต่างมองผลประโยชน์ของตัวเอง ถ้ามีการรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็สามารถจะจัดการแบ่งปันรายได้กันได้ แต่ไม่เอา และเป็นเหยื่อของนายทุนที่เข้ามา เพราะถ้าหากท้องถิ่นเข้มแข็ง สภาวัฒนธรรมเข้มแข็ง หัวหน้าชุมชนเข้มแข็งดูแลกันเองได้ ปากเกร็ดแย่งกันดูพวกเครื่องปั้นดินเผา มันมีอะไรดูตั้งหลายอย่าง สามโคก คนจะมาดูเตาเผาก็ได้ คนจะมาเที่ยวชีวิตริมน้ำก็ได้ ดูนกปากห่างก็ได้ ดูวัดก็ได้ เราสามารถที่จะแยกออกไปได้ โดยที่ไม่ต้องทะเลาะกัน หรือเราอาจจะจัดการให้มีการขายของที่ เป็นหัตถกรรม หรือของเฉพาะท้องถิ่นได้ คือให้กระจายรายได้ไปในท้องถิ่น ทั้งหมดขึ้นอยู่กับจัดการ แต่การจะจัดการได้ คือต้องมีสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น

(คัดลอกจากส่วนหนึ่ง การแสดงความคิดเห็นของชาวบ้านนักวิชาการและประสบการณ์จากตัวแทนชุมชนที่เคยจัดพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นต่างๆ ดำเนินรายการโดย รศ. ศรีสักร วัลลิโภดม)

ที่มา : <http://www.lek-prapai.org/web%20lek-prapai/museum/museum-theory2.htm>

นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด จากนั้นให้สรุปใจความสำคัญ ส่วนขยาย และตั้งชื่อบทความ
ใจความสำคัญ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ส่วนขยาย

ตัวอย่างประกอบได้แก่

.....

.....

.....

ข้อเปรียบเทียบต่างๆ ได้แก่

.....

.....

.....

.....

คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน

.....

.....

.....

.....

ชื่อบทความ

.....

.....

ชื่อ เลขที่ ชั้น

แบบทดสอบหลังเรียน การอ่านจับใจความสำคัญ

1. บุคคลในข้อใดไม่มีพื้นฐานในการจับใจความ

- ก. ก่อนอ่านหนังสือทุกครั้งจะต้องศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ภายในหนังสือ
- ข. น้อยไม่ชอบวรรณคดีไทยเมื่ออ่านเรื่องพระอภัยมณีจึงไม่ค่อยเข้าใจ
- ค. แดงอ่านเรื่องลูกชานาได้อย่างรวดเร็วและเข้าใจเพราะเคยช่วยปูทำนา
- ง. อุได้ฉายาว่าหนอนหนังสือเพราะชอบอ่านหนังสือเกือบทุกประเภท

2. บุคคลในข้อใดสามารถอ่านจับใจความเรื่องแม่ศรีเรือนได้ง่ายที่สุด

- ก. ปู่กับย่าของนิดชอบเล่าเรื่องสมัยเด็ก ๆ ของท่านให้ฟัง
- ข. หน้อยชอบทำอาหารและขนมอบ เช่น คูกี้ เค้ก
- ค. หนูชอบเล่นหม้อข้าวหม้อแกง
- ง. ย่าตาได้รับการสอนเรื่องการบ้านการเรือนจากคุณย่าทวด

ก. กล้วยเป็นพืชที่คนไทยรู้จักและนำมาใช้ประโยชน์เป็นเวลานานมาแล้ว กล้วยปลูกง่าย ดูแลง่าย ใบใช้ห่อของ ผลใช้กิน ลำต้นใช้เลี้ยงสัตว์ ดังนั้นเรามาปลูกกล้วยกันดีกว่าจะได้มีกล้วยกินกันทุกโรงเรียน

3. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- จ. กล้วยเป็นพืชที่ปลูกง่าย
- ข. กล้วยเป็นพืชที่มีประโยชน์มาก
- ค. กล้วยสามารถกินได้ทุกโรงเรียน
- ง. กล้วยเป็นพืชที่ใช้เลี้ยงสัตว์ได้

ยีราฟเป็นสัตว์ป่า มีขายาวจึงวิ่งเร็ว มันมีคอยาวเหมือนเสาไฟฟ้าจึงมองเห็นได้ไกล ๆ ยีราฟกินใบไม้เป็นอาหาร เรานำยีราฟจากเมืองอื่นมาเลี้ยงไว้ในสวนสัตว์ เด็ก ๆ ชอบดูยีราฟในสวนสัตว์เพราะมีหน้าตาตลก

4. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีขายาว
- ข. ยีราฟเป็นสัตว์ที่มีหน้าตาตลก
- ค. ยีราฟเป็นสัตว์ที่กินใบไม้เป็นอาหาร
- ง. ยีราฟเป็นสัตว์ป่า

ดอกไม้ไฟ คือ วัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ อาจทำด้วยกระดาษไม้อัดหรือไม้ไผ่ ดอกไม้ไฟเหล่านี้เมื่อจุดไฟแล้วจะพุ่งไฟออกมาในลักษณะต่าง ๆ กัน บางก็อยู่กับที่ บางก็เคลื่อนที่มีสีสันสวยงาม บางก็มีเสียงดังมาก เชื่อกันว่าประเพณีจุดดอกไม้ไฟนี้มีมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นเมืองหลวงของไทย

5. ใจความสำคัญของข้อความนี้คืออะไร

- ก. ดอกไม้ไฟคือวัตถุสำหรับจุดในงานต่าง ๆ
- ข. ดอกไม้ไฟทำด้วยกระดาษไม้อัดหรือไม้ไผ่
- ค. ประเพณีจุดดอกไม้ไฟมีตั้งแต่สมัยสุโขทัย
- ง. ดอกไม้ไฟเมื่อจุดแล้วจะมีเสียงดังมาก

อ่านข้อความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 6 - 10

การที่ไม่มีคนเกลียดฉัน เสียเวลามากนัก โดยมากมักจะเสียเงินด้วย เพราะ คนที่ไม่มีใครเกลียดเลย จะต้องเป็นคนที่มีอัฐติดตัวเลย จึงจะไม่มีใครอิจฉา หรือมีฉนั้น ถ้าพบใคร จะต้องยื่นธนบัตรให้เสียทุกรูปทุกนามไป และมีเรือ แพ ช้าง ม้า วัว ควาย ไว้ให้คนอื่นยืมทั่วโลก

6. ผู้เขียนต้องการจะเน้นเรื่องใด

- ก. คนเราต้องมีคนเกลียดบ้าง
- ข. คนเราต้องไม่มีคนเกลียดเลย
- ค. การให้ยืมเงิน ทำให้คนเกลียด
- ง. ต้องเป็นคนมีเงิน จึงจะไม่มีใครเกลียดข้อใดเป็นความหมายของบทความ

7. คนที่ไม่มีคนเกลียดฉัน จะต้องเป็นคนชนิดใด

- ก. คนขยัน
- ข. คนมีใจโอบอ้อมอารี
- ค. คนไม่มีเงินติดตัวเลย
- ง. คนไม่มีความอิจฉา

8. “อัฐ” ในข้อความนี้ หมายถึงอะไร

- ก. เงิน
- ข. แปด
- ค. คดี
- ง. กระดุก

9. ข้อความนี้ สรุปได้ว่า ความเกลียดเกี่ยวข้องกับสิ่งใดมากที่สุด

- ก. เวลา
- ข. อุปนิสัย
- ค. การมีเงิน
- ง. ความอิจฉา

10. ข้อความของโจทย์ จัดอยู่ในประเภทใด

- ก. คำว่ากล่าว
- ข. คำสั่งสอน
- ค. คำชมเชย
- ง. คำปลุกใจ

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถาม ข้อ 11 - 15

ธรรมดาผู้มีปัญญาอันพิสดาร แม้จะคิดการสิ่งใดก็ลึกซึ้ง ผู้มีปัญญาน้อยหาหยั่งรู้ตลอดไม่ อุปมาเหมือนพระยาครุฑ แม้จะไปทิศใดก็ย่อมบินโดยอากาศอันสูงสุดสายเมฆ มิได้บินต่ำเหมือนสุกษณาติ ซึ่งมีกำลังน้อย อันผู้มีสติปัญญาน้อยนั้น ก็เหมือนนกทั้งปวงที่มีกำลังอันน้อย มีอาจบินเสมอพระยาครุฑได้

11. “พิสดาร” ในข้อความข้างต้นหมายถึงข้อใด

- ก. แปลก
- ข. ละเอียด
- ค. กว้างขวาง
- ง. มั่นคง

12. ผู้เขียนได้เปรียบเทียบผู้มีปัญญากับอะไร

- ก. สุกุณา
- ข. พระยาครุฑ
- ค. อากาศ
- ง. เมฆ

13. ข้อใดแปลว่า “เมฆ”

- ก. วิหค
- ข. วลาหก
- ค. คัคคานันต์
- ง. ทิฆัมพร

14. ข้อความของโจทยเป็นคำประพันธ์ประเภทใด
- ก. ร้อยแก้ว
 - ข. ร้อยกรอง
 - ค. ร่าย
 - ง. ลิลิต
15. ข้อความของโจทยจัดอยู่ในโวหารประเภทใด
- ก. อุปมาโวหาร
 - ข. บรรยายโวหาร
 - ค. พรรณนาโวหาร
 - ง. เทศนาโวหาร
16. ข้อใดไม่ใช่ประเภทของบทความ
- ก. บทบรรณาธิการ
 - ข. บทความสัมภาษณ์
 - ค. บทความชีวิตจริง
 - ง. บทความวิจารณ์
17. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของบทความ
- ก. มีเอกภาพ ข. มีบทสนทนา ค. มีสารัตถะ ง. มีความสมบูรณ์
18. ข้อใดคือความหมายของ เอกภาพ
- ก. เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียว
 - ข. มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กัน
 - ค. มีสาระสำคัญที่โดดเด่น
 - ง. มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา
19. ลักษณะของบทความที่ดีมีกี่ข้อ
- ก. 1 ข. 2 ค. 3 ง. 4
20. ข้อใดไม่ใช่ความหมายของข่าว
- ก. เหตุการณ์คนในสังคม ให้กำลังใจ ความสามารถ
 - ข. เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต
 - ค. เป็นเหตุการณ์ที่ทันสมัย
 - ง. เป็นเหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม
21. องค์ประกอบของข่าวมีกี่ส่วน
- ก. 2 ข. 3 ค. 4 ง. 5

22. ข้อใดเป็นองค์ประกอบของข่าว

ก. พาดหัวข่าว	คำนำ	เนื้อข่าว	
ข. พาดหัวข่าว	ความนำ	ส่วนเชื่อม	
ค. คำนำ	เนื้อข่าว	ส่วนเชื่อม	
ง. พาดหัวข่าว	ความนำ	ส่วนเชื่อม	เนื้อข่าว

23. ข้อใดคือความหมายของการ พาดหัวข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

24. ข้อใดคือความหมายของเนื้อข่าว

- ก. เป็นส่วนที่สร้างความสมจริงโดยใช้คำสะกดตา
- ข. เนื้อเรื่องย่อ เป็นการเขียนเพื่อให้ผู้อ่านทราบโดยสรุป
- ค. เป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราว
- ง. เป็นรายละเอียดทั้งหมดของข่าว

อ่านข้อความต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 25-26

“ อันความดีประดุจดังดอกไม้หอม
หมู่ผีเสื้อดมดมเพราะหอมมัน
อันความชั่วไม่มีใครอยากใกล้กัน
ต่างก็หันหน้าหนีกลัวมีภัย ”

25. ข้อความนี้กล่าวถึงเรื่องอะไรเป็นสำคัญ

- ก. ความดี
- ข. ทั้งความดีและความไม่ดี
- ค. 3. ดอกไม้หอม
- ง. 4. ความไม่ดี

26. ใครสอดคล้องกับข้อความนี้

- ก. ดาว เป็นคนดีจึงมีเพื่อนมาก
- ข. ดี เป็นคนไม่ดี เพราะเห็นแก่ตัวจัด
- ค. แดง ให้เพื่อนลอกการบ้าน
- ง. ดำ ทำงานหนักทั้งวัน

27. ข้อความนี้สรุปได้ว่าอย่างไร

- ก. คนดีมีคนรัก
- ข. คนดีชอบดอกไม้หอม
- ค. คนไม่ดีมีความเห็นแก่ตัว
- ง. คนเราต่างก็เห็นแก่ตัวกันทั้งนั้น

28. ข้อคิดที่ได้จากเรื่องนี้คืออะไร

- ก. ควรสอนคนโลภโดยทางอ้อม
- ข. ควรสอนคนโง่โดยทางอ้อม
- ค. ควรมีความเพียรจึงจะประสบความสำเร็จ
- ง. ควรมีความสามัคคีจึงจะประสบความสำเร็จ

อ่านนิทานต่อไปนี้แล้วตอบคำถามข้อ 29-30

“ณ ชายป่าแห่งหนึ่งมีสัตว์อาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีกวางตัวหนึ่งมันจะชื่นชมและภาคภูมิใจในเขาสวยงามของมันมาก มันจะเที่ยวหวดใครต่อใครว่า มันมีเขาที่สวยงามกว่าสัตว์ทุกตัวในป่า และมันจะเกลียดเท้าของมันมาก เพราะมันคิดว่าเท้าของมันน่าเกลียด ไม่สวยงาม จนอยู่มาวันหนึ่งมีนายพรานออกล่าสัตว์ สัตว์ทั้งหลายต่างวิ่งหนีอย่างไม่คิดชีวิต กวางตัวนั้นก็วิ่งหนีเข้าไปในป่า เขาของมันติดกับเถาวัลย์ ทำให้มันหนีได้ช้ากว่าสัตว์อื่นๆ มันจึงคิดว่าเขาที่สวยงามของมันทำให้เกือตาย แต่เท้าที่น่าเกลียดของมันทำให้มันรอดชีวิตมาได้”

29. จากข้อความนี้ข้อใดคือความหมายของคำว่า “เถาวัลย์”

ก. ใบไม้	ข. รากไม้
ค. กิ่งไม้	ง. เครือไม้

30. จากข้อความนี้มีความหมายตรงกับสำนวนใด

ก. วานรได้แก้ว	ข. ผักชีโรยหน้า
ค. เส้นผมบังภูเข	ง. สวยแต่รูปจูบไม่หอม

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน- หลังเรียน

1. ข	16. ค
2. ง	17. ค
3. ค	18. ข
4. ก	19. ก
5. ก	20. ง
6. ก	21. ข
7. ค	22. ข
8. ก	23. ข
9. ง	24. ก
10. ข	25. ข
11. ค	26. ก
12. ข	27. ก
13. ข	28. ค
14. ก	29. ง
15. ก	30. ก

เฉลยแบบฝึกทักษะ

ชุดแบบฝึกที่ 1

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ

1. อรุ้งอุ้งเป็นลิงขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายคน ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดงแขนยาว ขาสั้น และค่อนข้างเล็ก

ใจความสำคัญ อรุ้งอุ้งเป็นลิงขนาดใหญ่ที่มีรูปร่างคล้ายคน

ส่วนขยายใจความสำคัญ ขนตามลำตัวยาวสีน้ำตาลแดงแขนยาว ขาสั้น และค่อนข้างเล็ก

2. การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย ใช้เล่นในเวลาที่ไม่ตกตามฤดูกาล อากาศร้อนแห้งแล้ง

ใจความสำคัญ การแห่นางแมวเป็นประเพณีการละเล่นพื้นบ้านของไทย

ส่วนขยายใจความสำคัญ ใช้เล่นในเวลาที่ไม่ตกตามฤดูกาล อากาศร้อนแห้งแล้ง

3. คนนิยมใช้ผ้าไหมทำเครื่องแต่งกาย เพราะมีเนื้อเป็นมันส์สวยสะอาดตา

ใจความสำคัญ คนนิยมใช้ผ้าไหม

ส่วนขยายใจความสำคัญ มีเนื้อสีสวยสะอาดตา

4. พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ต้งาม ทุกต้นปีการศึกษา แต่ละโรงเรียนจะจัดให้มีพิธีไหว้ครูขึ้น เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้ ระลึกถึงพระคุณของครูและเพื่อปลูกจิตสำนึกให้รู้ว่า การที่เราจะเป็นคนดี มีวิชาเลี้ยงตัวได้นั้น ก็ด้วยพระคุณของครูทั้งสิ้น

ใจความสำคัญ พิธีไหว้ครูเป็นพิธีที่ต้งาม

ส่วนขยายใจความสำคัญ เพื่อให้ศิษย์ได้กราบไหว้ ระลึกถึงพระคุณของครูและเพื่อปลูกจิตสำนึกให้รู้ว่า การที่เราจะเป็นคนดี มีวิชาเลี้ยงตัวได้นั้น ก็ด้วยพระคุณของครูทั้งสิ้น

5. การคบมิตรถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับเรา เพราะมิตรสามารถช่วยคลายทุกข์ได้ แต่มิตรที่ดีนั้นหายากนัก เราต้องขวนขวายหา ถึงแม้มีเพียงหนึ่งดีกว่า มีเพื่อนที่ริษยาเป็นร้อย

ใจความสำคัญ มิตรที่ดีนั้นหายาก

ส่วนขยายใจความสำคัญ ถึงแม้มีเพียงหนึ่งดีกว่า มีเพื่อนที่ริษยาเป็นร้อย

แบบฝึกหัดที่ 2

“สาเหตุของการนอนไม่หลับโดยมากไม่ใช่โรคลี้ดไข้เจ็บ แต่เป็น เพราะฟุ้งซ่าน และความเคยชิน”

ให้นักเรียนอ่านประโยคต่อไปนี้แล้วตอบคำถามสรุปใจความสำคัญ

1. ประโยคนี้กล่าวถึงเรื่องใด

สาเหตุของการนอนไม่หลับ

2. นักเรียนคิดว่า คำว่า “ฟุ้งซ่าน” หมายความว่าอะไร

ไม่สงบ กระวนกระวาย

3. นักเรียนคิดว่าสาเหตุของการนอนไม่หลับเพราะเหตุใด

เพราะฟุ้งซ่านและความเคยชิน

4. คำว่า “โรคลี้ดไข้เจ็บ” หมายถึงอะไร

เจ็บป่วยไม่สบาย

5. ให้นักเรียนสรุปใจความสำคัญของประโยคนี

สาเหตุของการนอนไม่หลับของคนเรามาจากความฟุ้งซ่าน และความเคยชินมากกว่า ไม่ใช่เกิดจากอาการเจ็บป่วยไม่สบาย

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 2

เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญจากข่าว

แบบฝึกหัดที่ 1

คำชี้แจง จากข้อความต่อไปนี้ให้นักเรียนแยกประโยคที่เป็นใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญ

1. ข่าวหมายถึง

รายงานข้อเท็จจริงหรือเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้น ตลอดจนความคิดเห็นจากบุคคลระดับต่างๆ ซึ่งมีความสำคัญ และเป็นที่น่าสนใจอันมีผลกระทบต่อคนหมู่มากในชุมชนหรือสังคม

2. คุณลักษณะของข่าวมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

- ความน่าสนใจของข่าวยังมีมากเท่าใด คุณค่าข่าวยังมีสูงมากเท่านั้น
- ผู้อ่านหรือผู้รับข่าวสาร หมายความว่า ข่าวต้องเป็นที่น่าสนใจของประชาชนในวงกว้าง
- เหตุการณ์ หรือข้อเท็จจริง หมายความว่า ข่าวต้องมาจากเหตุการณ์ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง แต่ไม่สามารถนำมาเสนอเป็นข่าวได้ทั้งหมด ต้องดูประเด็นที่น่าสนใจมานำเสนอเท่านั้น

3. ความแปลกประหลาด หมายถึง

เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นอย่างผิดปกติหรือผิดวิสัยในสังคม เหตุการณ์นั้นย่อมก่อให้เกิดความสนใจและมีคุณค่าทางข่าวสูง หนังสือพิมพ์ให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบนี้มาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีสถานการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวยในการเสนอข่าว เพราะถูกปิดกั้นเสรีภาพของหนังสือพิมพ์จึงมักใช้ความแปลกประหลาดมาเสนอเป็นข่าว เพื่อเปลี่ยนบรรยากาศที่ตึงเครียดให้ผ่อนคลายลงได้ชั่วระยะหนึ่ง

4. ความเปลี่ยนแปลง หมายถึง

สังคมมนุษย์ย่อมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ อาจเป็นความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีหรือไม่ดีก็ได้ และมีผลกระทบต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม

5. ความแตกต่างของหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ ขึ้นอยู่กับปัจจัยใดบ้าง

1. นโยบายของหนังสือพิมพ์
2. ประเภทของหนังสือพิมพ์
3. เนื้อหาของหนังสือพิมพ์
4. ทัศนคติของเจ้าของและกองบรรณาธิการ
5. กฎหมายที่เกี่ยวกับหนังสือพิมพ์
6. โฆษณา
7. ระดับความสนใจของผู้อ่าน
8. เวลา
9. ระบบการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจและสังคม
10. การตรวจต้นฉบับล่วงหน้า

แบบฝึกหัดที่ 2

ให้นักเรียนอ่านข่าวแล้วจับใจความสำคัญและข้อคิดที่ได้จากข่าวที่กำหนด

‘อาสาพาน้องเที่ยว’ เปิดโลกทัศน์การเรียนรู้ สู่อากาศของเด็กไทย

กลุ่มบริษัทสามารถได้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้นโยบาย “สร้างคนคุณภาพ สร้างสังคมคุณธรรม” หนึ่งในกิจกรรมนั้นคือโครงการอาสาพาน้องเที่ยวของ “ชมรมดีคลับ” ซึ่งเป็นการรวมตัวของกลุ่มพนักงานและผู้บริหารชาวสยาม ที่มีจิตอาสาและพร้อมที่จะทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์ร่วมกัน สำหรับกิจกรรมในครั้งนี้ เริ่มตั้งแต่พาน้องๆจากมูลนิธิสร้างสรรค์เด็กไปทัศนศึกษาที่มิวเซียมสยาม ทำให้เด็กๆเกิดความรู้ความเข้าใจในแง่ของประวัติศาสตร์ วิถีชีวิต การเมือง วัฒนธรรมในแต่ละยุคสมัย ตั้งแต่ยุคสุวรรณภูมิ สู່สยามประเทศ และปิดท้ายความสนุก ด้วยการนำเด็กๆ มาเที่ยวยังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่ที่อยู่คู่บ้านคู่เมืองมาตั้งแต่ รัชการที่ 1 ซึ่งเด็กๆได้ชมความสวยงามทางสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างที่ยิ่งใหญ่อลังการของวัดแห่งนี้ นับเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมที่ทางกลุ่มบริษัทสามารถ มุ่งมั่นตั้งใจที่จะมอบสิ่งดีๆให้แก่เด็กๆผู้ขาดโอกาส เพื่อมุ่งหวังให้เด็กเหล่านี้เติบโตไปอย่างมีคุณภาพ และเป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประเทศชาติให้รู้दหน้าได้อย่างมั่นคงต่อไป

อยู่ในดุลพินิจของครูผู้สอน

เฉลยชุดแบบฝึกที่ 3

แบบฝึกหัดที่ 1

1. บทความ หมายถึง

เป็นความเรียงประเภทหนึ่งซึ่งมีจุดประสงค์หลายลักษณะ เช่น เพื่อแสดงความรู้ เสนอข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ตั้งข้อสังเกต วิเคราะห์วิจารณ์ ฯลฯ โดยต้องเขียนอย่างมีหลักฐาน มีเหตุผล น่าเชื่อถือ หากมีข้อเสนอแนะใดๆ ต้องเป็นไปในทางสร้างสรรค์

2. ประเภทของบทความมีกี่ข้อ อะไรบ้าง

บทความจะแบ่งได้เป็น 11 ประเภท ได้แก่

1. บทบรรณาธิการ
2. บทความสัมภาษณ์
3. บทความแสดงความคิดเห็นทั่วไป มีเนื้อหาหลายลักษณะ
4. บทความวิเคราะห์
5. บทความวิจารณ์
6. บทความสารคดีท่องเที่ยว
7. บทความกึ่งชีวประวัติ
8. บทความครบรอบปี
9. บทความให้ความรู้ทั่วไป
10. บทความเชิงธรรมะ
11. บทความวิชาการ

3. บทบรรณาธิการ หมายถึง

เป็นบทความแสดงความคิดเห็นลักษณะหนึ่งที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอแนวคิดหลักของหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นๆ ต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

4. ลักษณะบทความที่ดี มีอะไรบ้าง

บทความที่ดีควรมีลักษณะ 4 ประการ ดังนี้

1. มีเอกภาพ กล่าวคือ เนื้อหาของบทความมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มีทิศทางของเนื้อหาเป็นไปในทางเดียวกัน เพื่อมุ่งสู่ประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนอ
2. มีสารัตถภาพ กล่าวคือ ผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไร ด้วยประโยคใจความสำคัญ หรือสาระสำคัญที่โดดเด่น เนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอๆ
3. มีสัมพันธภาพ กล่าวคือ มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันโดยตลอด ทั้งในด้านการเรียบเรียงถ้อยคำ ข้อความ และการจัดลำดับเรื่อง ทุกประโยคในแต่ละย่อหน้า และทุกย่อหน้าในแต่ละเรื่องต้องเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน ด้วยการใช้คำเชื่อมข้อความ ได้แก่ คำบุพบท เช่น กับ แต่ แต่ เพื่อ คำสันธาน เช่น และ รวมทั้ง ตลอดจน นอกจากนี้ คำประพันธ์สรรพนาม เช่น ที่ ซึ่ง อัน เป็นต้น
4. มีความสมบูรณ์ กล่าวคือ มีความสมบูรณ์ในด้านเนื้อหา มีเนื้อความชัดเจนกระชับแจ่มชัด อธิบายได้ครอบคลุมความคิดหลักที่ต้องการนำเสนอ ข้อมูลที่นำเสนอเป็นข้อเท็จจริงที่ถูกต้อง หากเป็นความคิดเห็นต้องมีความสมเหตุสมผล นอกจากนี้ต้องมีความสมบูรณ์ด้านการใช้ภาษา คือ ต้องเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายการเขียน ประเภทของบทความ เนื้อหาบทความ และกลุ่มผู้อ่านนั่นเอง
5. สารัตถภาพ หมายถึง ผู้เขียนต้องเน้นย้ำประเด็นสำคัญให้ชัดเจนว่าต้องการนำเสนอแนวคิดสำคัญอะไร ด้วยประโยคใจความสำคัญ หรือสาระสำคัญที่โดดเด่น เนื้อความตลอดเรื่องควรกล่าวย้ำประเด็นหลักของเรื่องเสมอๆ

แบบฝึกหัดที่ 2

นักเรียนอ่านบทความที่กำหนด จากนั้นให้สรุปใจความสำคัญ ส่วนขยาย และตั้งชื่อบทความ

ใจความสำคัญ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม คนในท้องถิ่นจะต้องร่วมมือกัน และต้องมีสำนึกร่วมของความเป็นท้องถิ่น

ส่วนขยาย

ตัวอย่างประกอบได้แก่ เกาะเกร็ดที่มีวัฒนธรรมที่ชัดเจนอย่างเช่น การทำหม้อ ปั้นดินเผาที่ทำต่อจากชุมชนสามโคก

ข้อเปรียบเทียบต่างๆ ได้แก่ หลังเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว คนเข้าไปเยอะแยะมากมาย กำลังจะกลายเป็นจตุจักรไปแล้ว

คำถามและคำอธิบายของผู้เขียน เกาะเกร็ด แยกกันเป็นชุมชนไป ต่างมองผลประโยชน์ของตัวเอง ถ้ามีการรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็สามารถจะจัดการแบ่งปันรายได้กันได้

ชื่อบทความ ขึ้นกับดุลยพินิจของผู้สอน ตัวอย่างของชื่อเรื่อง เช่น
การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม
การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
ชุมชนกับการท่องเที่ยว
ปากเกร็ดวันนี้มีของดีมากมาย

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. **วิธีปฏิบัติเพื่อช่วยคลายเครียดในการทำงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : รสพ, 2543.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. **การคิดเชิงวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ : ชัคเซสมิเดีย, 2546.
- สมศักดิ์ อัมพรวิสิทธิ์โสภา และธัญลักษณ์ จุ้ยเรือง. **วิธีภาษาวรรณคดีวิจักษ์ ม.๓**. กรุงเทพฯ : ภูมิบัณฑิตการพิมพ์, 2554.
- สุวิทย์ มูลคา และ อรทัย มูลคา. **21 วิธีจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2547.
- แววมยุรา เหมือนนิล. **การอ่านจับใจความ**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์. 2538.
- เสนีย์ วิลาวรรณ. **ท 204 ภาษาไทยสมบูรณ์แบบ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช. 2543.
- ธารทิพย์ แก้วเหลี่ยม. (2553). **วิธีการอ่านแบบ SQ๔R**.